

Tractoriștii Ion Pantea și Ștefan Vereș împreună cu Carol Ioja, pontator, de la S.M.T. Tg. Mureș, controlează calitatea arăturii de toamnă făcută pe tarlalele gospodăriei colective din Nazna, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară

A devenit o tradiție ca în fiecare sfârșit de toamnă, când se face bilanțul unui an de muncă, sau cum spune un proverb, „când se numără bobocii” să se organizeze și o acțiune menită să treacă în revistă rezultatele obținute în acțiunea de bună gospodărire a veniturilor noastre bănești. Și în acest an între 24 și 30 noiembrie se desfășoară în întreaga țară „Săptămîna Economiei”. Această tradiție bună și folositoare are menirea să popularizeze ideea economiei, să contribuie la educarea oamenilor muncii în spiritul chibzuinței și cumpătării.

În acest an „Săptămîna economiei” se desfășoară în condițiile dezvoltării acțiunii de economisire și constituie un prilej nimerit de analiză a posibilităților și de luarea de noi măsuri de intensificare a acestei activități.

Creșterea continuă a veniturilor oamenilor muncii de la orașe și sate a creat condiții favorabile economisirii în vederea procurării unor obiecte de valoare mai mare și de folosință mai îndelungată, cum sînt: mobilă, frigider, aparate de radio, televizoare, autoturisme, construirea de locuințe, etc. Această treaptă nouă, superioară a dezvoltării acțiunii de economisire se caracterizează printr-o creștere mai accentuată a depunerilor și mai ales printr-o stabilitate mai mare a acestora.

În țara noastră economia are și a avut întotdeauna, mulți prieteni. Harnic, talentat, perseverent și sîrguincios — poporul nostru a adăugat din cele mai vechi timpuri acestor calități și alte însușiri nu mai puțin vrednice de laudă, cum sînt chibzuința și cumpătarea.

În anii regimului burghezo-moșieresc, în condițiile de exploatare și de sărăcie în care trăiau masele populare, cînd nici nu izbuteau de cele mai multe ori „să lege două capete”, cum se zice, de la un salariu la altul, sau de la o recoltă la alta, cu greu mai putea fi vorba de a pune ceva de o parte. Eram țara porumbului și la noi se întindea, oa o pecingine a mizeriei, foametea și pelagra; eram țara petrolului — dar „aurul negru” românesc slujea doar la sporirea profiturilor capitaliștilor din țară și din străinătate. „Săraco în țară bogată”, așa era poporul nostru în trecut, cînd și micile așa zise economii rupte de la gură, erau întruchiparea reală a proverbului „stringe bani albi pentru zile negre”.

Socialismul a creat condiții pentru ca acțiunea de economisire să capete un larg caracter de masă. Înflorirea fără precedent și multilaterală cunoscută astăzi de meștegurile străjuite de semetele crește ale Carpaților, a uimit pînă și pe cei mai înverșunați dușmani ai socialismului. Industria noastră în plin avînt produce

astăzi de 7,4 ori mai mult decît în 1938, iar în constelația sutelor de întreprinderi noi care au luat ființă în ultimii ani, nume ca Luduș, Onești, Borzești, Săvinești, Ticleni, Rovinari, Bicăz și altele, strălucesc ca stele de mărimea întîia. Astăzi ogoarele patriei noastre dau o producție medie anuală cu 1 600 000 tone mai mare decît cea dinainte de război.

Numai în primele 10 luni ale acestui an, numărul depunătorilor a crescut cu peste 630 mii, din care peste 300 mii în mediul sătesc. Creșterea numărului depunătorilor în cele 10 luni ale acestui an depășește de aproape două ori cel mai mare număr de depunători pe care l-a avut vreodată vechea Casă de Economii în anii regimului burghezo-moșieresc.

Săptămîna economiei

Avantajele pe care le acordă Casa de Economii și Consemnațiunii depunătorilor sub formă de dobîndă și cîștiguri sînt an de an în continuă creștere.

Printre numeroșii cîștigători colectivști sau alți oameni ai muncii de la sate sînt: Constanța Nan, din comuna Chiojdeanca, raionul Teleajen, care a cîștigat o garnitură de mobilă, un aparat de radio și o mașină de cusut; Ion Turc din comuna Urmeniș, raionul Luduș; Vasilica Prioteasa din comuna Drăgănești-Olt; Gheorghe A. Petrescu din comuna Văcărești, raionul Tîrgoviște; Dumitru Hagiu din comuna Horezu, raionul Horezu și Tereza Gall din comuna Ilieni, raionul Sf. Gheorghe, cite un autoturism „Wartburg”, Maria Zöldi din comuna Chișineu-Criș, regiunea Crișana, un autoturism „Trabant” etc.

Numeroși oameni ai muncii de la sate și-au realizat prin economii troptate la C.E.C., obiecte de valoare

cum sînt: construirea unei locuințe, procurarea de mobilă, aparate de radio, televizoare, etc. Dintre cei care și-au realizat dorința pentru care au economisit sumele la C.E.C. și au dorit ca exemplul lor să fie popularizat pentru ca, așa cum arată Marin Mihai — colectivist din comuna M. Kogălniceanu, raionul Tulcea — „și alții să urmeze această cale, să se bucure de foloasele depunerii banilor la C.E.C.”, ne vom opri la cîțiva dintre ei. Astfel, colectivști ca Dumitru Onea din comuna Păunești, raionul Adjud, Gheorghe Vaida din comuna Dumbrăvioara, raionul Tg. Mureș, Vasile Gh. Sidor din comuna Bălușeni, raionul Botoșani, Alexandru C. Jianu din comuna Rast, raionul Băilești și mulți alții și-au construit case din banii economisiți la C.E.C., Carol Mărcuș din Chimbav-Brașov și-a cumpărat mobilă, aparat de radio și alte obiecte de valoare, Ion P. Moraru din comuna Roznov, raionul Buhuși, și-a construit casă nouă, și-a cumpărat televizor, etc.

Instituția noastră urmărește cu grijă satisfacerea cerințelor variate ale depunătorilor. Tocmai de aceea în ultima vreme s-au introdus an de an forme și metode de atragere a economiilor bănești din cele mai adecvate.

La sate, pe lângă operațiunile de economii, Casa de Economii și Consemnațiuni mai efectuează în bune condiții și operațiuni de mandat, respectiv plăți de produse din contractări și achiziții individuale și de împrumuturi pentru contractări, plăți de despăgubiri ADAS în unele comune etc.

Oamenii muncii de la sate pot să-și păstreze economiile lor bănești pe librete de economii cu dobîndă, pe librete de economii cu dobîndă și cîștiguri în obiecte sau în autoturisme, pe librete de economii cu cîștiguri, pe obligațiuni; alegîndu-și dintre acestea forma pe care o dorește fiecare.

Scutirea de impozite și taxe a dobînzilor și cîștigurilor, gratuitatea operațiunilor de economii (dopuneri și restituiri) și a altor operațiuni, posibilitatea de a-și alege forma de economisire preferată și de a depune sau retrage oricînd sumele economisite, asigurarea secretului operațiunilor, garantarea de către stat a sumelor depuse etc., sînt de asemenea avantaje ce determină ca un număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii de la orașe și sate să-și păstreze economiile lor bănești la casa de Economii și Consemnațiuni (CEC).

ION BRINZAN

Directorul Direcției Operațiunilor
din Centrala Casei de Economii și Consemnațiuni

INTELECTUALII LA SATE

De vorbă cu tov. dr. Viorel Văleanu, președintele Comitetului raional de cultură și artă — Carei, regiunea Baia Mare

O dimineață de duminică, în fața Palatului culturii din Carei s-au adunat aproape douăzeci de persoane: profesori, ingineri agronomi, medici, juriști, membri a trei dintre cele șase brigăzi științifice din raion. După scurtă vreme își fac apariția și cele trei mașini care vor transporta grupurile de intelectuali în comunele Ghilvaci, Foieni și Ghindeștiul Mic.

— Tot astăzi — ne informează tovarășul dr. Viorel Văleanu, președintele comitetului raional de cultură și artă — încă 29 de intelectuali din orașul nostru au pornit către comune pentru a expune în fața colectivităților conferința „Succese ale gospodăriilor agricole colective din raionul Carei în campania agricolă de toamnă” elaborată de colectivul raional de conferențieri.

— Cu alte cuvinte — intervenim noi — în această duminică aproape 50 de intelectuali din oraș vor fi oaspeții colectivităților din diferite comune.

— Și nu numai în această duminică. În urma măsurilor luate de comitetul raional de cultură și artă, sprijinit îndeaproape de comitetul raional P.M.R., contribuția intelectualilor de la oraș la buna organizare și desfășurare a manifestărilor culturale la sate se face tot mai puternic simțită.

— Ne puteți spune câteva cuvinte în legătură cu măsurile ce le-ați luat în acest sens?

În primul rând se poate vorbi despre colectivele alcătuite din câte 3—4 intelectuali care, încă din timpul iernii, s-au deplasat în comune pentru a culege date în legătură cu cele mai importante probleme ce îi preocupă pe colectiviști. Pe baza acestui studiu, la care și-au adus aportul circa 50 de intelectuali, s-a putut întocmi un larg plan de acțiune, în care s-a prevăzut atât deplasarea la sate a brigăzilor științifice și a unui mare număr de conferențieri, cât și organizarea unor consultații științifice pe diferite teme.

— Cum a fost tradus în viață acest plan?

În loc de răspuns tovarășul Văleanu ne-a dat spre consultare câteva dosare, din care am extras următoarele cifre: în perioada 1 ianuarie—1 noiembrie 1963 au avut loc 83 de deplasări ale brigăzilor științifice, au fost ținute în comune 376 de expuneri prezentate de conferențieri de la oraș și s-au organizat 78 de consultații științifice. În legătură cu consultațiile științifice președintele comitetului raional de cultură și artă ne-a înfățișat următoarele amănunte:

— Consultațiile sînt date de către grupuri de intelectuali repartizați pe diferite specialități. Astfel, în comunele Craidoroș,

Vezend, Petrești și altele s-au deplasat inginerii agronomi Traian Onea, Molnar Octavian și Bodoczi Sigismund pentru a le vorbi colectivităților despre importanța mecanizării lucrărilor în agricultură; medicii veterinari Ion Brad și Sever Stoian au dat consultații în comunele Berveni, Tășnad, Lucăceni în legătură cu furajarea rațională a animalelor. Dar exemplele nu se opresc aici.

Numeroase consultații au fost date și de către medicii Livia Văleanu, Vasile Mois, Doina Cora, Ioan Peter, Iosif Olah, Tiberiu Lebedi, care nu s-au mulțumit doar să prezinte scurte expuneri la căminele culturale din comunele Cehal, Orbău, Cig, Becheți, Pișcari, ci au vizitat și numeroși colectivități la casele lor. Cu mult interes a fost primită și consultația științifică „Să cunoaștem lumea” prezentată de tovarășii Paul Teancu, profesor de științele naturii, Szabo Gavril, profesor de geografie și Orosz Gheorghe, profesor de economie politică, în comunele Sanislău, Vezendiu, Pir etc.

— După cum vedem, consultațiile au loc pe teme din cele mai variate.

— Intr-adevăr și țin să adaug că la alegerea temelor se ține seama în primul rând de cerințele colectivităților. Voi da, în acest sens, un exemplu edificator. Colectivității din Urziceni, Sanislău, Tășnad și Moftinu Mic, comune electrificate, și-au cumpărat în ultima vreme numeroase televizoare, aparate de radio, mașini electrice de spălat rufe. Am considerat deci necesar să trimitem în aceste comune o brigadă alcătuită din tovarășii Mihai Niloș, directorul uzinei electrice din Carei, Mircea Ianovici, Vonhazl Iosif și Feier Alexandru, profesori de fizică, pentru a da consultații în legătură cu minuirea și păstrarea în bune condiții a aparatelor electrice. Vizitele acestei brigăzi au fost primite cu mult interes de către colectivități.

— Și acum vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte și despre

proiectele dumneavoastră privind deplasările intelectualilor la sate, în perioada de iarnă.

Planul deplasărilor pentru această perioadă a și fost întocmit. Vom căuta să dăm o mai mare extindere unei inițiative pe care am început s-o experimentăm încă de anul trecut. Și anume aceea de a pregăti împreună cu intelectuali de la oraș manifestări culturale model (jurnale vorbite, seri de întrebări și răspunsuri, călătorii pe hartă, seri de experiențe științifice etc) pe care le vom prezenta în comunele unde funcționează centre metodice. Aceste manifestări vor fi urmate de discuții cu activiștii culturali de la sate, în scopul asigurării la căminele culturale a unei activități cât mai variate și mai interesante. O altă măsură urmărește să înlăture o lipsă constatată cu prilejul deplasărilor noastre: aceea că nu întotdeauna expunerile au fost însoțite de prezentarea unor materiale intuitive adecvate. Pentru a-

Profesorul de geografie Gheorghe Bota din Carei, prezentînd o călătorie pe hartă, în fața colectivităților din comuna Craidoroș.

ceasta, în ultima vreme, am alcătuit un colectiv de profesori de desen din oraș (compus din tovarășii Valer Moceanu, Mihai Șuba, Makai Nicolaie și Bogati Alexandru) care, pe baza planului nostru de expuneri și manifestări, au și început să lucreze diferite planșe și grafice. De asemenea, profesorii de fizică Mircea Ianovici, Vonhazl Iosif și Feier Alexandru au confecționat macheta unei rachete pe care o vom folosi ca material intuitiv cu prilejul consultațiilor științifice pe tema „Cucerirea Cosmosului”. Lucrînd în felul acesta, sperăm ca, în iarna ce vine, intelectualii din raionul Carei să-și aducă în și mai mare măsură contribuția la buna desfășurare a activității culturale la sate.

TRAIAN LALESCU

Profesorul de științele naturii, Paul Teancu, binecunoscut de colectivității din satele raionului, unde a dat interesante consultații științifice.

Profesorul Bartha Paul, un vechi membru al brigăzilor științifice din raion.

Profesorul Iuliu Șincal, unul dintre cei mai activi membri ai colectivului raional de conferențieri.

CE SĂ CITIM

„Medicul de țară G. Ulieru”

Cu cartea lui Gh. Petrovici reținem nu numai drama de odinioară a medicului de țară cinstit și conștiințios ci și tabloul, zguduitoare în concluziile lui, al felului în care masa largă a celor ce muncesc era lipsită față de asistență sanitară.

Autorul își începe povestirea de la cea mai proaspătă amintire păstrată despre George Ulieru. Ea evocă momentul întâlnirii cu dînsul într-un vagon de tren în primăvara anului 1943, doar cu cîteva luni înainte morții sale. George Ulieru, deși nu implinise 60 de ani, arăta îmbătrînit și răvășit de boală. Purta pe obraz urmele istovitoarelor încercări morale la care regimul burghez-moșieresc l-a supus neconștient. Rememorîndu-le pe îndelete, autorul reconstituie destinul unui intelectual inimos, legat de popor, care a plătit cu propria lui viață idealul, irealizabil într-o societate condusă de legile banului, de a fi vrut să apere sănătatea celor exploatați și desconsiderați în regimul capitalist. Așa îl cunoaștem pe Ulieru, mai întîi copil de oameni săraci, apoi elev și student strălucit, ajuns, după multă și lămurită trudă, medic. Elev al profesorului Marinescu, el ia hotărîrea de a se consacra muncii sanitare la țară, fiindcă acolo „e mai multă nevoie de oameni pricepuși”.

Și iată-l pe doctorul Ulieru începîndu-și cariera în dispensare sătești, lipsite de strictul necesar. Lupînd cu realități înfrîntătoare, cu boli ca tuberculoza, gușa endemică, pelagra, cu prejudecățile și mai ales cu totala nepăsare a oficialităților, Ulieru încearcă să aline durerea, să vindece bolnavii, să le deschidă mintea spre o înțelegere mai înaltă a trebuinței lor materiale și spirituale. E o încercare, neînchipuit de aspră, această ciocnire neîntreruptă a unui om singur cu rutina și indiferența, cu inapoierea și sărăcia.

Fiindcă, doctorul Ulieru nu cruță pe cei vinovați de stările de lucruri constatate. El denunță curajos pe cei care poartă răspunderea. Și o face ținînd la stîlpul infamiei proprii șefi ierarhici, prefectul și trepădușii locali, guvernul chiar. Sfîșchiul satirei sale — căci se știe astăzi cit de talentat s-a dovedit George Ulieru nu numai în îndeplinirea îndatoririlor profesionale ci și în cele ale scrisului — persiflează chiar și „capetele încoronate”. În articolul „Toasturi monarhice” publicat de el în 1925, Ulieru ironizează preocupările familiei regale, în timp ce țara suferă de foame și îndură privațiuni de tot felul.

Atitudinea lui intransigentă l-a pus în veșnic conflict cu autoritățile. Cum spune Gh. Petrovici, a fost silit să ducă o viață seminomadă. În 25 de ani de slujbă la stat a schimbat de zece ori domiciliul. Și de cîte ori era reclamat și anchetat, inspecțiile nu-i puteau stabili vreo vină. Dar era mereu sfătuit „să se dea pe brazdă”. Inspectorul Barbeta care încearcă să-l cheme la ordine primește acest răspuns demn: „Dacă-mi fac datoria în conștiință nu am nici o teamă”.

Bărbatul firav căruia i-a fost teamă numai de propria-i conștiință, n-a mai apucat să vadă cum visele lui cele mai frumuse capătă astăzi viață pe tot întinsul țării.

H. ZALIS

„Experiența noastră în obținerea unor recolte mari de sfeclă de zahăr”

Colectivității din Ciorăști au căpătat o bogată experiență în cultivarea sfeclii de zahăr. Despre metodele înaintate pe care ei le folosesc, despre spurile de producție și veniturile realizate de pe urma acestei culturi vorbește în broșură Ion Comănică, președintele gospodăriei colective.

Prin exemplele prezentate pe înțelesul tuturor lucrarea este de un real folos pentru toți colectivitățile care lucrează în cadrul brigăzilor de producție la cultura sfeclii de zahăr.

„Colaborarea dintre brigăzile de producție S.M.T. și G.A.C.”

În procesul muncii pe ogoarele gospodăriei colective un rol însemnat îl are colaborarea strînsă între mecanizatori și colectivități. Broșura tratează tocmai principiile ce stau la baza colaborării dintre brigada de cîmp și brigada de tractoare, modul de colaborare între S.M.T. și G.A.C., permanența brigăzilor de tractoare S.M.T. în gospodăriile colective. Invățămintele prețioase se desprind din cuprinsul lucrării atât pentru consiliile de conducere ale gospodăriilor colective cât și pentru brigăzile de cîmp și pentru toți colectivitățile în scopul sporirii continue a producției agricole.

„Experiența noastră în obținerea recoltelor mari de cartofi timpurii”

Comuna Lunguleșu se află în regiunea București pe lunca Dîmboviței. Colectivității din Lunguleșu au dobîndit o valoroasă experiență în cultura cartofilor, experiență pe care Gheorghe Ciobănescu, vicepreședintele gospodăriei colective o împărtășește cititorilor.

Ultimul capitol se intitulează: „Culturile succesive ne aduc venituri mari”. Este vorba cum folosesc cei din Lunguleșu terenul prin culturi succesive, obținînd de la un hectar nu mai puțin de 30 000 lei.

CE SĂ CITIM

ANOTIMPUL ÎNVĂȚĂTURII

Iată dar cum s-a încheiat și această bătălie. Pe dealuri moi și pe șesuri întinse pământul șade arat adânc și-și odihnește brazdele. Măruntit, afinat, prin unele locuri cu griul verde răsărit, pământul îngăduie agriculturii răgazul unui anotimp în care ploile, zăpada și mai târziu dezghețul și desprimăvărarea îi vor fi hotarele. E acesta un anotimp folosit de câțiva vreme încoace într-un chip cit se poate de folositor. Inactivitatea de altădată a satului care hiberna și vegeta sub zloată s-a încheiat. Marea agricultură socialistă îmbină elementele practicii cu acelea ale cercetării științifice într-o înaltă calificare, prin mijlocirea căreia se culeg roadele cele mai îmbelșugate.

La gospodăria colectivă din Tăuții Măgherauși, regiunea Maramureș, pregătirile pentru deschiderea anilor I și II de învățămînt s-au încheiat și o convorbire cu organizatorii care pregătesc învățămîntul acolo, ca și cu participanții, acum, la deschiderea cursurilor, evidențiază interesul cu care sînt așteptate lecțiile. De altminteri față de 170 de cursanți cîți erau anul trecut, anul acesta vor fi mai bine de 300. În fața unei asemenea avalanșe de elevi conducerea gospodăriei a luat măsuri ca învățămîntul să se desfășoare în condiții cel puțin tot așa de prielnice ca cele de anul trecut.

— În primul rînd — ne spune tovarășul Ilie Săsăran, președintele gospodăriei — am asigurat spațiul necesar școlarizării, am procurat materiale, diafilme pe specific pomicol și zootehnic. Învățămîntul agrozootehnic pentru anul I s-a desfășurat iarna trecută într-o singură clasă. Acum am rezolvat altfel problema. Precum vedeți, sediul nostru este destul de încăpător. În afara birourilor el mai cuprinde și o sală mare în care ne-am gândit să organizăm o parte din cursuri. De pildă, legumicultura și pomicultura pentru anul I. În ceea ce privește cursul de zootehnie, el se va ține chiar în sector fiindcă există această posibilitate și pe urmă elementele concrete necesare conferențiarilor vor fi totdeauna la îndemînă. Bineînțeles, acolo au fost necesare cîteva amenajări.

Inginerul agronom Viorel Pop e un om cumpătat, nu socoate că are vreun merit în acțiunea pomenită de președinte. La una din întrebările noastre referitoare la funcționarea cursurilor, el ne-a răspuns astfel:

— Totdeauna rămîne cîte ceva de făcut, de explicat, de limpezit și trebuie să ne silim din răsputeri să creăm în rîndurile colectivităților o atmosferă propice discuțiilor științifice. Anul acesta n-am avut loturi demonstrative. În anul viitor vom avea. N-am avut pentru că înșiși colectivitățile șovăiseră, erau nesiguri în privința foloaselor unor asemenea loturi. De-a lungul anului trecut problemele ivite la tot pasul i-au convins de necesitatea studiului specializat al unei anumite probleme, — densitatea la porumb în condițiile noastre, fertilizările în condițiile solului nostru, sol cu aciditate pronunțată, culturi pe pante. Climatul științific de care vorbeam a existat însă fiindcă condiția lui nu este neapărat lotul demonstrativ, ci tendința omului de a cerceta și a afla. Cursul din anul trecut a deșteptat la mulți colectivități curiozitatea stabilirii precizie a unor diagnostice care țin de agrotehnică. Cu ajutorul acestor colectivități noi am strîns în tot timpul anului un material didactic foarte bogat și foarte util: diferite soiuri de semințe de grâu și porumb, știuleți de porumb de pe diferite

tarlale, mostre de spice, speciile de dăunători, fructe, diferite plante furajere și probe de sol.

Această trăsătură asupra căreia ar merita să insistăm o dată mai pe larg, răstoarnă un sistem de argumente mult folosit cîndva, sistem în care piesa de căpățîl era conservatorismul țărănului, imobilitatea și neputința lui intelectuală. Descătușat de mijloacele acelei orînduiri care îi menținea din interes pentru ea — ignoranța —, țărănul colectivizat de azi are altă atitudine față de meseria lui, care este cultivarea științifică a pămîntului potrivit cu condițiile locale.

— E adevărat — zice Teofil Pop, brigadier la brigada întîia complexă de la gospodăria din Tăuții — noi facem și grâu, și floare, și porumb, și grădină. Vedeți dumneavoastră, noi culegeam altădată te miri ce. Azi alta e socoteala. Cum se poate? Se poate fiindcă altădată noi nu ne pricepeam să colaborăm cu pămîntul, iar solul e acid, acru, ardea planta îndată ce ea răsărea.

Cine stătea să mă învețe pe mine: „Măi Teofile, există omule o legătură foarte strînsă între recoltă și îngrijirea pămîntului. Pantele trebuie arate și îngrășate altfel decît se face treaba asta pe șes, altfel se ține brăzdarul, la altă adîncime trebuie să intre fierul plugului; ba chiar e și altfel de plug pentru pante“. Nu-mi spunea nimeni că pentru toate astea este un timp potrivit, că nu totdeauna cade bine arătura ori sămînța sub brazdă. Acum că le-am aflat, aș vrea să știu altceva. Aș vrea să mă lămuresc în privința îngrășămîntului. Noi folosim azotat de amoniu și îngrășăminte organice. Cartea ne dovedește că e bine și noi înșine vedem asta. Însă este aici un zăcămînt de pămînt alburiu, păsos, gras, căruia noi îi zicem polochin. Inginerul spune că e marnă. L-am folosit și pe acesta ca îngrășămînt la grădină, un strat de 10 cm în amestec cu solul arabil și arat în fiecare an 2 cm mai adînc. Sporurile de recoltă au fost însemnate. Ce fel de pămînt este acesta, ce proprietăți are polochinul că îngrașă pămîntul? Iată ce vreau să-mi lămuresc și pentru asta am trimis polochin la laborator, pentru analize.

— Și noi am trimis sporisor la laborator — îmi spunea brigadierul zootehnic Ioan Breban. Oamenii noștri cum e Ana Ghișe, știu foarte bine meseria, au învățat și aplică pansajul, asigură un regim alimentar optim pentru dobîndirea unei producții mari de lapte, folosesc amestecuri furajere necunoscute lor altădată — de pildă bostani cu pânuseși tocați cu saramură. Dar am vrea să cunoaștem acum mai bine după ce să știm din vreme boala unui animal, ce să-i facem singuri în unele cazuri pînă la venirea medicului. Cum să combatem sterilitatea. Sporisor l-am trimis la laborator ca să aflăm de ce vindecă fiertura cu buruiana aceasta, cistita hemoragică. Din ce grupă e fi, ce familie, ce compoziție chimică o fi avînd. O să limpezim asta în cadrul învățămîntului nostru agrozootehnic.

Începe învățătura! Există o vîrstă căreia îi corespunde noțiunea de elev. La Tăuții Măgherauși noțiunea nu corespunde vîrstei cu care sîntem obișnuiți, fiindcă elevii aceia nu fac nici ei o școală obișnuită. Școala lor e o formă de instruire a oamenilor muncii de pe ogoarele patriei, e consecința unor măsuri luate de partid și guvern pentru îmbogățirea cunoștințelor maselor de oameni ai cîmpurilor înfrățite.

MIRCEA TACCIU

Intr-unul din padocurile îngrășătoriei de porci a gospodăriei agricole de stat Popești-Leordeni, regiunea București.

CUM NE PREGĂTIM PENTRU IERNAREA ANIMALELOR?

Cu tot timpul frumos ce se menține, iarna se apropie totuși pe nesimțite. Cel prevăzător nu-i duc grija. Așa se întîmplă, spre exemplu, în comuna Modelu, raionul Călărași. Nu demult în cadrul unor manifestări culturale au fost popularizați colectivității care s-au evidențiat în acțiunea de asigurare a condițiilor bune de iernare a animalelor. N-a fost neglijat nici un sector de muncă. Hărnicia și dragostea față de avutul comun ale lui Constantin Stoica, Marin Vișan, Dumitru Baicu, Constantin Deacu și Nicolae Petre, Ecaterina Rogoza și Maria Olteanu, ca și ale lui Dumitru Enache și Gheorghe Mănescu și ale altor zeci de colectivități au fost apreciate și răsplătite.

Și pentru că i-am cunoscut pe cei popularizați se cuvine să arătăm și cîteva din faptele lor, ca urmare a unor măsuri chibzuite luate de consiliul de conducere și de ingineră Veronica Popa.

O verificare amănunțită a dovedit că la construcțiile zootehnice sînt necesare o serie de reparații ce pot fi făcute în mod gospodăresc cu resurse locale. La grajdurile de vaci s-au lipit pereții, s-au reparat ieslele pentru administrat hrana și s-au completat geamurile lipsă. La adăposturile porcinelor s-au reparat pereții unde a fost cazul și s-a efectuat repararea necesară la padocurile interioare și exterioare, s-a verificat starea jgheaburilor de

administrat hrana, reparîndu-se cele necorespunzătoare. Saivanele la ovine au avut nevoie și ele de repararea acoperișului, lipitul pereților, de confecționarea unor perdele de protecție la padocul exterior, în partea de unde bate crivățul iarna.

Măsuri eficiente s-au luat și pentru asigurarea și pregătirea hranei animalelor în timpul iernii. Stocul de furaje existent a fost repartizat de colectivități pe specii și categorii de animale în așa fel încît să asigure necesarul de furaje pînă la noua recoltă a anului viitor. Din analiza făcută s-a constatat că furajele vor ajunge pînă la noua recoltă, dar pentru aceasta este necesar să se ia o serie de măsuri în vederea folosirii lor în mod cît mai rațional. Pentru aceasta furajele au fost date în primire brigăzilor zootehnice cu proces-verbal. În afară de cantitatea totală de furaje ce o au în primire pe toată iarna, brigadierilor zootehnici li s-a indicat cantitatea ce trebuie s-o consume animalele pe luni și decade. În felul acesta gospodăria nu va fi pusă în situația de a se trezi la un moment dat fără furaje. S-au luat de asemenea măsuri de preparare a nutrețurilor, de administrarea lor în hrana animalelor. În acest scop au fost reparate și puse în stare de funcțiune tocătorile mecanice pentru tocarea paielor și a cocenilor. S-au pregătit bazine pentru saramurarea cocenilor și a paielor tocate etc.

Activitatea bogată a căminului cultural a contribuit în mod simțitor la ridicarea nivelului cultural al membrilor colectivității. Aceasta a avut drept urmare o mai bună înțelegere a sarcinilor de producție din partea îngrijitorilor de animale care și-au adus aportul la realizarea și depășirea sarcinilor de plan pe acest an în lapte de vacă, viței, carne de porc etc. Este grăitor faptul că încă la sfîrșitul lunii septembrie colectivității din Modelu au realizat 196 000 litri de lapte din planul anual de 221 000. Pînă la sfîrșitul anului gospodăria colectivă va mai livra încă 174 capete porci grași. Astfel în loc de 480 capete cit a fost prevăzut se vor livra 609.

Activitatea colectivităților din Modelu în crearea de condiții corespunzătoare pentru iernarea animalelor merită să fie pildă și pentru alte gospodării agricole colective.

MANOLE PAVEL
inginer zootehnic

Lucrări de fertilizare a pămîntului la G.A.S. Bragadiru, regiunea București. Pînă în prezent au fost încorporate în sol îngrășăminte chimice pe o suprafață de 890 hectare și îngrășăminte organice pe o suprafață de 100 hectare.

DRUMURI "ANUME" LA CĂLĂRAȘI

Mă dusesem la Călărași invitat la inaugurarea primului teatru popular din țară. Mă dusesem pentru că mărturisesc această slăbiciune, îmi place teatrul. Îmi place teatrul încă din tinerețe. Pe vremea când amator — pe atunci cuvântul nu intrase în vocabularul unei mișcări artistice care nici nu exista — jucam în „Năpasta” lui I. L. Caragiale sau în „Incurcă lume” a lui A. D. Herz.

Îmi plăcea fără să fi cunoscut cuvintele lui Beaumarchais: „Nu pot fi îndreptați oamenii decât făcându-i să se vadă așa cum sînt”. Dar ca să se vadă așa cum sînt, teatrul trebuie să fie util, folositor chiar cu riscul, așa cum spune Alexandru Dumas-fiul — de-ai auzi urlînd pe apostolii artei pentru artă (trei cuvinte lipsite de sens). Pentru acest teatru popular, la a cărui inaugurare mă duceam, unul din marii scriitori ai Franței, avea să pledeze zadarnic, scriind cuvinte entuziaste, rămase acolo fără nici un fel de răspuns. Din dragoste pentru Romain Rolland reproduc, aici, acele slove înțelepte.

„Nu-i vorba de a deschide noi teatre vechi, la care doar titlul e nou, teatre burgheze care încearcă să-și schimbe fața, intitulîndu-se populare. E vorba de a ridica teatrul prin și pentru popor. E vorba de a înființa o artă nouă pentru o lume nouă”.

În anii puterii populare teatrul acesta prin și pentru popor în România noastră a luat de mult ființă. Mișcarea artistică de amatori cuprinde astăzi mii de echipe de teatru. Prima dintre acestea capătă în acea zi titlul de Teatru Popular, acolo la Călărași.

La originea Călărașilor stă o veche așezare existînd încă de la sfîrșitul secolului al XVI-lea. Aici la cotitura Borcei a existat probabil și înainte de această vreme o altă așezare, care, în timp, coboară pînă la o veche cetate de lemn a geților. Fapt sigur este însă că vechii paznici ai

drumului către Silistra, sau, pescarii care s-ar fi statornicit aici, au ajuns să întemeieze o așezare al cărei nume apare în documente abia în vremea lui Mihai Viteazul.

Lichireștii, căci așa îi spunea satului care stă la originea Călărașilor, așezat pe drumul mare între Rusia și Turcia, a avut o istorie plină mai mult de necazuri decît de bucurii. Războaiele, foametea, ciuma, stringerea proviziilor de tot felul pentru armatele mereu în trecere pe aici, lăcomia și jafurile, necinstea vameșilor, ispravnicilor și zapciilor, care lucrau pentru visterie dar și pentru ei; toate acestea au constituit un lanț al nenorocirilor locuitorilor acestui sat.

Cînd anume s-a transformat Lichireștii din sat în oraș, căpătînd numele de Călărași nu

e locul acum să cercetăm. Cu mult înainte de această dată Călărașii au găzduit figuri de generali renumiți cu prilejul războaielor ruseturce, care au continuat în tot cursul celei de-a doua jumătăți a secolului al XVIII-lea și începuturile celui de-al XIX-lea.

Romanzov ca și Potemkin în 1773 își au cartierul general la Călărași, prințul de Meklenburg — Schwerin se întâlnește cu generalul Bagration în septembrie 1809, tot aici. Campania din 1810 e condusă de generalul Kamenski, despre care se spune că „pentru a-și recăpăta forțele fizice slăbite, făcea baie în vin”. Și în timpul revoluției din 1821 Călărașii au avut destul de suferit. Aici a fost prins de arnăuții căpitanului Iordache, însărcinat de Ipsilante să pună mina pe Tudor Vladimirescu, bătrînul Borănescu, care ducea scrisori de ale lui Tudor către pașa din Silistra. În 1828 la Călărași va sosi și Kiseleff, care era în vremea aceea șef de stat major.

O mențiune interesantă — am mai pomenit-o și altă dată — este aceea făcută de frumoasa Lady Craven, care venea pe la 1786 de la Constantinopol spre București și care se oprește și la Călărași. „De la Călărași — notează englezoaica noastră — alergii pe malul Dunării, unde se văd turme de tot felul, pascînd cel mai frumos trifoi, amestecat cu flori; nu există drum anume...”

Mi-era greu să cred că nu exista „drum anume”. Și curiozitatea m-a împins să cercetez în biblioteca Academiei Republicii noastre Populare originalul hărții austriace din 1790. Drumul „anume” e însemnat pe hartă și merge de la Călărași (Lichirești) pînă la Cunești, n-ajunge la Rasa și se îndreaptă pe malul lacului pînă la Podul Lupi, iar de aici prin plin Bărăgan pînă la Obilești, trece balta și lăsînd Suhata în stînga și Fundulea în dreapta ajunge la Podu Pitaru. Aici drumul lui Lady Craven ar fi putut să fie prin Frusinești și Glina sau pe malul pîrului

Cîlnău pe îngă satul Filostachie și să ajungă la Leordeni și apoi la Mînaștirea Văcărești.

Aici la Văcărești englezoaica trebuie să stea în carantină, înainte de a intra în București, „pe cuvînt că venea de la Silistra, unde era ciumă”. Și cu toate că harta austriacă de la 1790 indica niște drumuri prin Bărăgan, un călător interesant, cu aproape cincizeci de ani mai tîrziu, ne va lăsa altă mărturie din care reiese limpede că drum tot nu era.

Ion Codru Drăgușan — peregrinul transilvan — care a ajuns și el pe aici înainte de a vedea Roma și Viena, Parisul și Londonul, Neapole și Insula Elba, mergînd în 1835 de la Călărași la Tonea, la o nunță, a făcut călătoria cu „parepi mocănești” dînd „deaintregul peste cîmp, căci aici nu se țîn oamenii de drum, că nu e”.

Cum a ajuns „peregrinul transilvan” sub aripile părintelui protopop Andreiu, „în demnitatea eclesiastică de țircovnic” nu e nevoie aici să lămurim.

Mai interesantă mi s-a părut această mărturie a lui: „Cum îmi merge, cum trăiesc, vei vedea din alăturatele versuri... Căci nenorocirea face pe om poet: Doamne ferește!”

*Din Parnas, naltu-ți lăcași,
Coboară la Călărași
Te invoc o dulce Muză,*

și după ce descrie ocupațiile mai mult sau mai puțin țircovnicești scriitorul continuă:

*Vine seara, tot necazul;
Uită-ți și cată repaosul;
Un pătul e preparat
De ființari înconjurat:
Rîpa Dunării întreagă
Pătîmește de-astă plagă*

*Case bordee s'inundă
Și noroiul se desfundă*

*Cînd începe a bate vîntul,
Pare că pierde pămîntul:
Suflă vara Tramontanul
Să răstoarne Bărăganul*

La vremea aceasta Călărașii devenise capitală de județ. Și în afara multor meșteșuguri și negoțuri care au înflorit aici la malul Borcei trebuie să amintim de faimoasele circiumi unele din ele cu denumiri pitorești: „Vadul cailor”, „Vadul meilor”... Aici erau lăutarii vestiți. Cînd era puțină liniște în țară treburile negustorilor mergeau bine și aceștia erau mulțumiți. Cînd nu le mergeau bine, lăutarii aveau să-i mîngie:

*Negustori, negustorași
Hai la țîrg la Călărași.
Îți cîștiga nu-ți cîștiga,
Oi vinde eu cobza mea,
Să vă plătesc paguba...*

Mărturisind la începutul acestor rînduri slăbiciunea mea pentru teatru, trebuie să adaug că scopul nemărturisit al vizitei mele la Călărași era să văd un oraș de pe Dunăre, care-și schimbă și el fața ca și celelalte orașe ale patriei noastre.

Șoseaua asfaltată te duce de la București prin Brănești și mai departe prin Fundulea,

unde Stațiunea experiment porumbului își înalță con Bărăganului, pînă la Călărași intră în Călărași șoseaua balta, care se întinde aproape de orizontul ce face mai ridicat al Dunării de

Călărașii de azi nu mai gusturilor de cereale, al cailor unde se făceau tran: devenit un centru industrial, instalată în una din orașului numără 1300 de r: toare. O mare bază de tran: centrează și ea peste cinci: Fabrica de produse lactate: tre Capitală cisterne mari: sale. În port drăgile lucră: terea nisipului necesar luc: ții din Bărăgan. O șosea no: marginea de nord a oraș: nează traficul, care ar fi d: sibil, de cînd cu construc: de celuloză pe bază de p: parte de răsărit a orașulu

Combinatul va măcina și va scoate pe porțile lui luloză anual. Am văzut st: turi de paie. Cei de la zători, au și pregătit niș: speciale pentru cantitățile mele mari de paie care v: tate în viitor. Dar ceea c: mai mult la Călărași au f: tate anul acesta pe margi: loc aici un adevărat asalt: sute de agregate au lucr: dig, pe care mașina noast: boulevard, dig care a făc: mii de hectare supv. în inundațiilor, sau în care răcinișuri, să fie redat: aș: zut lanuri întregi de por: aflate dincolo de linia d: Pădure, nu altceva. Un po: leți mari frumoși, bogat: părți am văzut. Producții: kg. la hectar, neirigat și: zut terenuri altădată para: gătite pentru primăvara v: recuperat în balta Dunării la Călărași și dincolo de: tare. Inmulțiți această c: hectar și veți vedea că aici: de celuloză, vom avea una: fabrici de porumb. Și poat: Porumbul nu va trebui nic: din fosta baltă; va putea: îngrășătorii de vite, de po:

Geografia la Călărași se: nu mai recunosc locurile. lul amatorilor, care ne-au: furtunoasă” îmi împletea: riile pricinuite de cele v: celei zile de toamnă.

Și-n minte-mi veneau cu și ale peregrinului: că nu me. Acum sînt. Drumur: muri pe malul Dunării, dr: tre pădurile de păpușoi. acestea au fost deschise de

CONSTAN

Aspect de la Șantierul naval — Giurgiu

Un mare savant progres prieten al poporului muncitor

La 25 noiembrie se împlinesc 100 de ani de la nașterea lui Ion Cantacuzino. El a fost un mare cărturar, care a studiat și aprofundat diferite domenii ale cunoașterii omenești, fiind licențiat în filozofie, licențiat în științe naturale și doctor în medicină la Universitatea din Paris. Ion Cantacuzino a fost elevul unuia din cei mai mari oameni de știință ai secolului trecut, genialul naturalist rus Iliia Mecnicov, care a descoperit rolul globulelor albe ale sîngelui și al altor celule ale organismului în apărarea împotriva microbilor.

Deși foarte prețuit de oamenii de știință care îi erau colegi la Institutul Pasteur din Paris, pe atunci cel mai important for al științei medicale din lume, Cantacuzino, însuflețit de dragoste de țară se întoarce în 1901 și preia conducerea catedrei de medicină experimentală, creată special la București, pentru tînărul savant de 38 de ani.

În modestul laborator al acestei catedre, el strînge în jurul său pe Slătineanu, Irimescu, Zottai Ionescu-Mihăiești, Mihai Ciucă, Alexandru Ciucă, Lupu, Nasta, I. Nicolau, Condrea și alții, tineri plini de entuziasm care au devenit colaboratorii săi apropiați, sau mai tîrziu, la rîndul lor, șefi de școală în medicina romînească.

Cantacuzino formează astfel o adevărată școală, fiind prin cunoștințele sale, prin capacitatea de conducere,

bunătatea și farmecul său pers fletu] acesteia.

Cantacuzino și elevii săi au să prepare seruri și vaccinuri 1904 și au continuat tot tir împletească înaltele preocupă: fice cu activitatea practică de cere a unor preparate care av: nirea să combată bolile ce ap: tit de greu poporul muncitor. fi un militant activ, el a s: întotdeauna și a sprijinit miș: cialistă, frecventînd cu re: cercul „România Muncitoare”.

Cantacuzino a fost prieten: mii muncitoare, pentru care: mai cuvinte calde de simpat: din tinerețe a cutreierat țara

Funicularul

Fragmente din romanul în lucru „PĂDUREA”

de DRAGOȘ VICOL

Noaptea trecea pe nesimțite. Un vânt ușor înfiora virfurile, iar luna își ardea deasupra lor secerea de aur. La o vreme însă, cerul se întunecă dintr-o dată. De undeva dintre piscuri răzbi un tunet, apoi altul și altul și, amestecându-se cu ele, țîșniră fulgerele.

Până să izbucnească furtuna, Prundean nu băgase de seamă trecerea timpului. Săzuse acolo sus, în creasta dealului, lângă stația funicularului, închis în sine. Încercase să-i poarte brațele peste vale, să le coboare asupra buștenilor albi, căzuți claie peste grămadă, dar instalația nu-l ascultase. „Au închis-o, fir-ar să fie”, izbucnise înfuriat amintindu-și cuvintele lui Bleja: „Ar trebui să nu primești funicularul în parchet! Pierzi!...” Ce pierd? Ce anume pierd?...

Întrebarea îi sfredelea acum creierul, ca un cui. Și-o mai pusese și cu câteva ceasuri mai înainte, dar în izbucnirea pe care o avusese față de Bleja o uitase. Ea revenise însă dureroasă, obsedantă. Și asta poate din cauză că încercarea de a porni funicularul dăduse greș. Faptul îi accentua începutul de neîncredere în sine dar și ambiția de a nu se da bătut.

Ca să alunge întrebarea, urcă iar în cabina mecanismelor. În clipa aceea țîșniră fulgerele. Furtuna se apropia. Și atunci îi trecu prin minte că în curînd se va face ziuă și în parchet vor veni ceilalți și-l vor găsi acolo tot așa de neștiutor ca și înainte. Încercă o nouă pornire, grăbit, crispat. Dar n-o reuși nici de data aceasta. Și atunci îl cuprinse disperarea. Nu va reuși! Nu, nu va reuși!

Se infurie din nou. Smuci cu putere, cu toată puterea lui, mecanismul funicularului. Și mecanismul cedă. Ieși repede din cabină să vadă ce se întîmplă. În întuneric, în vijiliul crescut al vîntului, abia desluși brațele coborînd.

Manevra încordată și i se părea că de fapt, forța aceea nouă, necunoscută, i se scurge în trup, ca un izvor tumultuos, prin atingerea mîinii cu metalul care îi transmite vibrația cablurilor. Da, ridica așa ca voinicul din poveste, cu câteva degete doar, un copac. Un copac uriaș... Peste o clipă, peste două, peste trei, va ridica tot așa, cu numai câteva degete, pădurea. Toată pădurea! Și-o va plimba, după voia lui, peste valeda aceea adîncă și întunecată. El însuși zboară pe deasupra văii. Pentru că arborele acela este o prelungire a propriului său trup, așa cum scheletul de metal întins din creastă pînă deasupra estacadei nu este altceva decît mina lui. Mina lui dreaptă. Bușteanul e doar o țandură, o țandură și nimic mai mult. De-ar veni acum cei din cabană să-l vadă. Lăcătuș, Lavardă, Doroftei, Bulgaru, Sofronie.

Pădurea voia, clocotea adînc. Ploala își bătea darabana, neîntrerupt în pale repezi și cu scurte ogoiri în acoperișul cabinei. Și el stătea cu mina înclăștată pe mecanismul care, ajuns la punctul său maxim — ca un arc de ceasornic nu i se mai supunea. De-aici trebuia să înceapă lunecarea spre estacadă.

Dar visul se sfîrșise. Se sfîrșise o dată cu izvorirea calmă a zorilor. Peste un ceas două, în parchet vor veni ceilalți: Levardă,

dă, Doroftei, Lăcătuș, cei de la estacadă, și el încă nu izbutise întru totul. Deci trebuia să încerce și restul: lunecarea. Altfel îl vor găsi acolo în cabină și vor ride de dînsul. Poate nu vor ride chiar în fața lui, dar vor ride.

Privi în jurul său: lucrurile se deslușeau mai bine acum. Mai exista oare ceva ce trebuia încercat? Nu văzu decît vîlătutul mare de cablu din spatele cabinei. Încercă să dea puțin drumul mecanismului și-și aruncă privirile spre bușteanul suspendat deasupra văii. Bușteanul începu să se lase în jos. Dar el nu voia să-l coboare. El voia să-l vadă lunecînd la vale spre estacadă, și nimic din ce vedea în preajma lui nu-i spunea ce anume ar trebui să facă pentru asta. Scriși! Și șterse fruntea de sudoare și smuci mecanismul. Bușteanul sălta la loc și se legăna de câteva ori în brațele care-l țineau. Și, ciudat, în clipa aceea mecanismul rămase fix, nu se mai supunea nici unei mișcări și lucrul acesta îl bucură nespuse. „Așadar, mai există ceva!” își zise și ieși repede din cabină apropiindu-se de vîlătutul de cablu. Il examină cu atenție, pipăi o manivelă, o smuci și, în momentul acela ceva trosni, un scrișnet de cablu sună ca zgomotul pietrișului într-un concosor, se auzi un vijiiit, apoi un plesnet metalic și într-o fracțiune de secundă zări bușteanul căzînd, înclășcit ca de-un șarpe negru de cablul rupt. Schelăria se cutremură, vijiiind și pe urmă nu se mai auzi decît rostogolul bușteanului însoțit de clinchetul sec al brațelor pe care le țira după el.

Prundean rămase ca trîsnit. Într-o clipă, o singură clipă, o dată cu bușteanul se prăbușise în el toată bucuria, toată furia, toată teama și toată speranța.

Încercă să-și dea seama ce s-a întîmplat, dar nu fu în sare. Mîntea i se golise de gânduri, trupul îi deveni deodată greu. Își scăpă apoi capul în piept și rămase așa multă vreme, fără să se poată dezmetici...

Intr-un tîrziu auzi glasuri în parchet. Le recunosc. Erau ale celor din echipă. Va să zică echipa venise la lucru. Bine că ieșise. Trebuia. În rest nu-l mai interesa nimic. Vor ride, nu vor ride de dînsul, treaba lor...

— Ce s-o fi întîmplat, bre?... răsună mai aproape glasul lui Levardă.

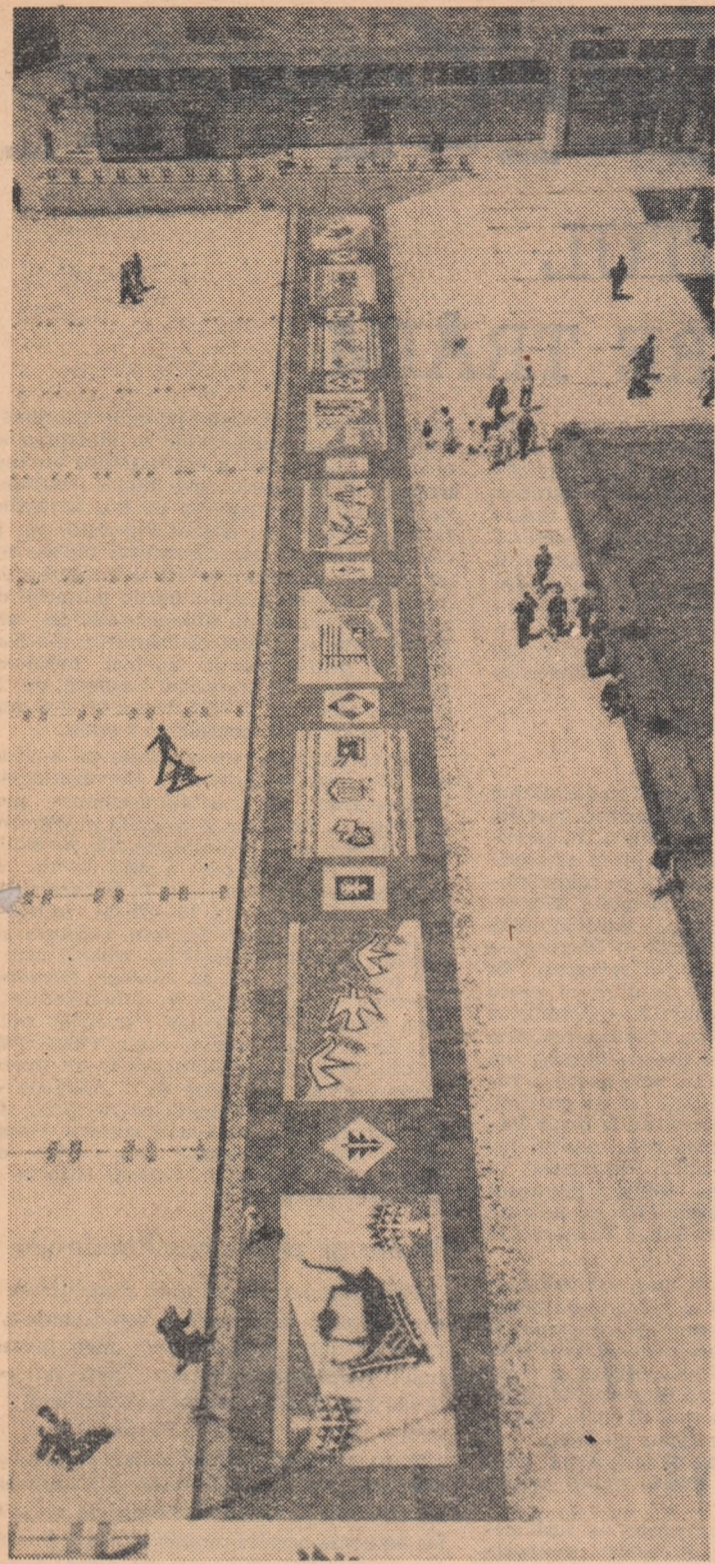
— Ce să se întîmpe? — se miră altul.

— Cu funicularul! S-a rupt cablul! —

— răspunse Levardă. Cablul... s-a rupt cablul... Parcă așa a spus Levardă. Levardă asta știe multe și totuși nu știe, nu vede, nu înțelege ce s-a rupt... Altceva s-a rupt, nu cablul. Și nu acolo, ci aici! Își puse el moale mina pe piept...

Porni spre „centru”, fără să știe exact la cine și pentru ce anume se duce. Poate pentru o întrebare, poate numai pentru o mărturisire. Trebuie să mărturisească tot ce s-a întîmplat. Cui? N-are importanță. Trebuie să mărturisească adevărul. Adevărurile, nu adevărul. Directorului sau lui Omulea; sau amîndurora. De ce tocmai lor? De ce numai ei doi îi răsăreau în minte? Ei nu vor ride de el. Nu, nu, ei nu vor ride...

Uți pașii. Era dimineața, pe la ora 6; poate și mai devreme. Trebuia să se grăbească. De ce să piardă ziua?... Il va căuta pe director și pe secretarul organizației de partid și le va spune: „Nu vă supărați! Uite ce-am vrut să fac... Și n-am izbutit... N-am izbutit fiindcă nu știu nimic!... În-vățați-mă!... Nu mai pot trăi fără să învăț...”

Mozaicul din Piața Unirii — Iași

at, luptînd împotriva malariei, alui, tuberculozei și pelagrei, sociale care amenințau însăși existența poporului român. Pentru a pune în ajutorul celor mulți și năruți a acceptat, deși ura politicienilor burghez, să devină director al al Serviciului sanitar. Între 1910 pregătește și apoi impune de organizare sanitară, care nu este aplicată de fapt de gîntii din acele timpuri. Această deosebit de progresistă pentru ea sa, prevedea printre altele înrea unor infirmerii sătești, a unor orii pentru tuberculoși, mărirea rului medicilor și salariul acestora

ntacuzino și elevii săi au salvat lația țării în mai multe rînduri de nice epidemii. Astfel în 1913, în al războiului balcanic, holera ndită mai întîi în rîndul armatei uința să pătrundă și în țară. Sub ucerea lui Cantacuzino s-au pre-mari cantități de vaccin antiho-care au reușit să stăvilească epi-

a. timpul războiului din 1916-1919, al exantematic și febra recurentă uințau să se transforme într-un ar-at dezastru național. Prin munca ă, plină de curaj a lui Cantacu-și a elevilor săi, care se deplasau onal pînă în prima linie, au fost e și aceste epidemii.

urmare a succeselelor obținute de Cantacuzino și școala sa împotri-poliilor infecțioase se construiește 921 institutul care-i poartă numele re a rămas pînă azi singura insti-din țara noastră, producătoare de ri și vaccinuri pentru oameni.

antacuzino și-a dedicat o mare e din forțe luptei împotriva tuber-zei. El a înființat primele sanatorii tuberculoși, a condus societatea ru apărarea împotriva tuberculo-iar din 1926 a introdus vaccinarea riva tuberculozei cu B.C.G., Ro-la fiind a doua țară din lume după ța în care a fost aplicat acest in.

Lucrările științifice ale profesorului Cantacuzino au fost și sînt deosebit de apreciate pe plan mondial, pentru seriozitatea și originalitatea lor. În zilele noastre ele continuă să fie comentate și folosite ca surse de inspirație de diferiți cercetători străini.

În 1934 Ion Cantacuzino este răpus, după câteva zile de boală, de o pneumonie. Cu câteva ore înainte de a muri cere ca fondurile destinate înmormîntării sale să fie cheltuite în folosul luptei împotriva tuberculozei.

...Au trecut aproape 30 de ani de atunci. În zilele noastre, prin grija partidului și a guvernului, Institutul de microbiologie, parazitologie și epidemiologie „Dr. I. Cantacuzino” s-a extins mult, s-a îmbogățit cu corpuri noi de clădiri, cu aparate și instrumente moderne. În laboratoare, alături de oameni de știință cu bogată experiență, unii dintre ei fiind chiar foști elevi ai lui Cantacuzino, lucrează numeroși cercetători tineri, pasionați de munca științifică.

Producția de seruri și vaccinuri a crescut de aproape 100 de ori față de primul an al funcționării institutului, iar numărul de sortimente a ajuns de la 74 în 1947 la 174 în 1962. Institutul dă țării numeroase produse noi, dintre care amintim numai vaccinul antipoliomielitice cu virus viu atenuat, care a fost administrat în acest an la 10.000.000 de oameni, vaccinul difterotetanoic portussis, seruri purificate și concentrate și altele.

Intregul colectiv al institutului sărbătorește aniversarea nașterii întemeietorului său, îndeplinindu-și cu cinste munca de răspundere ce-i revine, aceea de apărare a sănătății oamenilor muncii din patria noastră socialistă.

Prof. dr. I. MESROBEANU
director al Institutului
de microbiologie, parazitologie
și epidemiologie „Dr. I. Cantacuzino”

Desen
de
NICĂ PETRE

Aspect din camera orologiilor cu cuarț. În fotografie: cercetător științific Monica Ciobanu verifică funcționarea unui dintr-o ceasornice. În stânga se observă aparatul de recepționare a semnalelor de secundă emise de un post internațional.

ORA EXACTĂ

Cind plecăm la muncă sau într-o călătorie, la distracție sau la masă, ne întrebăm de obicei: cât e ceasul? Și pentru a fi punctuali căutăm să avem un ceas care să meargă exact, pe care din când în când îl verificăm după comunicări făcute la posturile de radio când se anunță ora exactă.

Așa este astăzi. Până s-a ajuns însă aici s-a străbătut un drum lung și anevoios.

De la stîlpul vertical la ceasornicul cu cuarț

În trecutul îndepărtat, pentru măsurarea timpului oamenii se foloseau de anumite fenomene naturale care se petrec cu o mare regularitate și la intervale de timp egale. Asemenea fenomene ca succesiunea zilelor și a nopților, repetarea anotimpurilor, încolțirea semintelor, migrarea păsărilor călătoare, fazele Lunii, au fost folosite pentru măsurarea și împărțirea timpului în ani, luni și zile. Aceasta nu era însă de ajuns. Practica cerea ca timpul de o zi și o noapte să fie împărțit și el în unități mai mici. Natura nu a oferit însă omului această posibilitate. De aceea, el și-a creat singur diferite aparate simple în acest scop. Astfel a apărut ceasornicul solar, un stîlp așezat vertical, a cărui umbră, printr-o poziție și lungime, servea drept arătător în timpul zilei. În timpul nopții se foloseau ceasornice cu nisip sau cu apă, denumite clepsidre. A fost necesar un efort deosebit din partea celor mai inventivi constructori pentru ca să se ajungă la ceasornicele cu greutate și balansier, apoi la cele de astăzi, cu arc și, în sfîrșit, la ceasornicele cu cuarț și cele atomo-moleculare, adevărate minuni ale fizicii și electronicii moderne.

Astăzi, ora exactă este rezultatul activității serviciilor de timp de pe lângă observatoarele astronomice și instituțiile de cercetări meteorologice, iar obținerea ei cere o serie de măsurători și lucrări speciale. În acest scop se efectuează observații asupra mișcării de rotație a Pământului, prin intermediul măsurării trecerii stelelor prin dreptul meridianului local. Operația se face cu instrumente numite lunete de trecere. În intervalele dintre aceste momente timpul este „păstrat” cu ajutorul orologiilor astronomice de cea mai mare precizie. Aproximativ 30 de observatoare astronomice de pe întreg globul pămîntesc trimt date cu privire la observațiile asupra mișcării Pământului

la Biroul Internațional al Orei care stabilește o valoare medie a acestor rezultate.

În decursul unei perioade mai îndelungate, rezultatele obținute din mișcarea de rotație a Pământului (de rotire în jurul Soarelui) sînt comparate cu valorile obținute din mișcarea de rotație a Pământului în jurul propriei sale axe, de aici rezultînd valori mult mai precise pentru măsurarea intervalului de timp. Sarcina de păstrare a orei exacte o rezolvă ceasornicele astronomice, mecanisme de înaltă precizie în funcționarea cărora se ține seama de toate căile probabile de introducere a unor erori cum ar fi: variația de temperatură, șocuri, trepidații, rezistența aerului etc., etc.

Ceasuri atomice

O precizie mare se poate obține pe calea folosirii practice a oscilațiilor atomice și moleculare care stau la baza funcționării unor instalații speciale de măsurare a timpului. După cele mai recente informații, corecția ceasurilor etalon atomice cu cesiu a ajuns la cifra de 0,1 milisecunde pe an. Această precizie este cu mult mai ridicată decît cea oferită de mișcarea de revoluție sau de rotație a Pământului.

În consecință, sintem martorii unei transformări revoluționare în tehnica măsurării timpului. În vreme ce în trecut ora exactă era determinată numai prin măsurători astronomice, cu ajutorul cărora se corecta mersul orologiilor, astăzi ceasurile moleculare și atomice constituie etaloane de timp ce furnizează date exacte, care pun în evidență legile de variație a vitezelor cu care se desfășoară fenomenele astronomice.

În afara sarcinii de obținere și păstrare a timpului exact, serviciile de timp mai au și misiunea de a difuza ora exactă, fără a consuma prin aceasta prea mult din precizia cu care a fost obținută. În acest scop calea de informație folosită aproape în exclusivitate, o constituie radio-comunicațiile. Problema măsurării timpului și a elaborării orei exacte constituie un bun prilej de colaborare internațională, ora exactă pe globul nostru fiind rezultatul activității a numeroși cercetători din întreaga lume: astronomi, fizicieni electroniști.

DOINA COMANICIU
ing. principal la Observatorul astronomic al Academiei R.P.R. București

PĂMÎNTUL PE CARE TRĂIM

Întrebarea cum s-a născut și cum este alcătuit Pământul a frământat de mult mintea multora și a pasionat pe mulți oameni de știință. Dacă în geologie (știința care se ocupă cu cercetarea scoarței terestre) se citește istoria Pământului începînd de la formarea primei cruste a globului pămîntesc, apoi oamenii au mers cu gîndul mult mai departe și și-au pus problema: cum a luat naștere Pământul, din ce s-a format el și care sînt transformările pe care le-a suferit pînă a ajuns în starea în care îl vedem astăzi.

Credințe vechi

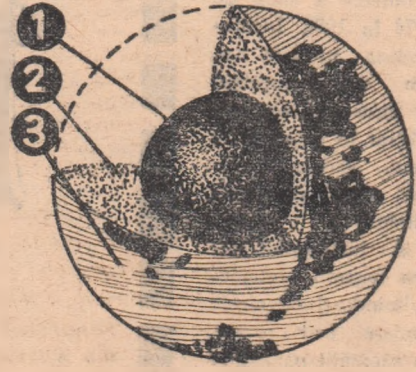
În vechime existau cele mai naive păreri despre nașterea Pământului, păreri care de obicei erau propagate de religie. În general, orice religie are la bază ideea existenței unor ființe supranaturale, cu puteri nelimitate pe seama cărora se pune, firește, și crearea lumii. Religia babilonenilor arăta, bunăoară, că o zeităte — Marduc — în luptă cu un alt zeu, l-a spintecat în două pe acesta din urmă, și dintr-o parte a făcut cerul, iar din cealaltă — Pământul și la urmă din pămînt l-a făcut pe om. Cea mai răspîndită legendă despre facerea lumii, deci și a Pământului, este aceea a religiei iudaice împrumutată și de creștini. Biblia spune că Dumnezeu ar fi făcut Pământul din nimic, numai prin cuvînt, iar actul facerii lumii s-ar fi desfășurat în numai șase zile. După biblie, Pământul s-ar fi născut acum vreo 7 500 și ceva de ani și ar fi rămas neschimbat, în starea în care a fost făcut.

Uneori au fost idei și mai năstrușnice, cum a fost aceea a unui călugăr pe nume Cosma Indicopleustes, care își închipuia Universul (lumea în totalitatea ei) ca o ladă în care Pământul alcătuiască fundul ei, iar capacul era cerul. Îngerii, imputerniciții lui Dumnezeu — susțineau mai departe imaginația călugărului — mișcau pe bolta cerească Soarele, Luna și ceilalți aștri care apăreau și dispăreau după niște munți înalți.

Netemeinicia acestor păreri a fost demascată încă de mult de minți luminate cum a fost Pitagora (secolul VI î.e.n.) care susținea că Pământul se rotește împrejurul Soarelui, fapt ce a fost demonstrat matematic de astronomul polonez Copernic cu 800 de ani mai tîrziu. Astăzi, puțini mai sînt aceia care să mai creadă în legendele biblice despre nașterea Pământului. Pînă să se ajungă însă aici, mulți învățați ai timpurilor trecute au plătit cu viața credința lor în adevărul științei. Cazul învățatului italian Giordano Bruno este grăitor în această privință. Trupul acestui mare învățat a fost mistuit de flăcările rugului ridicat de inchiziție, cel mai sălbatic tribunal pe care l-a cunoscut omenirea.

Știința, despre originea și alcătuirea Pământului

Știința, care a dus mereu lupta împotriva concepțiilor mistice, ne arată că planeta noastră ca și celelalte planete s-a format din particole foarte mici care se găsesc răspîndite în spațiul cosmic, (spațiul nesfîrșit care ne înconjoară și în care se mișcă toate corpurile cerești). Aceste particole alcătuesc un fel de pulbere numită praf cosmic. Uneori acest praf cosmic se aglomerează mai mult la un loc, întocmai cum se aglomerează vaporii cînd se formează ceața. Aceste îngîmădiri de praf cosmic poartă numele de nebuloase cosmice sau nori cosmici. Printr-o asemenea nebuloasă a trecut la un moment dat So-

Structura Pământului: 1 — simburele de fier; 2 — zonă bogată în fier și alte metale; 3 — zona exteroară a rocilor pietroase.

arele și datorită atracției pe care el a exercitat-o asupra particolelor ce alcătuiască acest nor s-a format o îngîmădire tot mai mare de praf cosmic, care apoi a continuat să crească prin captarea de noi particole. În felul acesta s-a născut Pământul ca și celelalte planete ale sistemului nostru solar. Așadar Pământul a fost la început mult mai mic și i-au trebuit multe miliarde de ani ca să ajungă la dimensiunile de azi. Primii care au arătat că Pământul s-a format din praf cosmic au fost învățații germani Kant și francezul Laplace, pe la sfîrșitul secolului XVIII. Ideea lor s-a dezvoltat apoi și s-a completat treptat.

Dar ce dovezi avem că Pământul s-a format din acest praf cosmic? Cercetările științifice arată că și astăzi asemenea praf continuă să fie atras și să cadă pe Pămînt. S-a calculat că într-un an de zile, de pildă, Pămîntul primește cam o sută de mii de tone de materie cosmică și în fiecare zi trăiește în atmosferă cam 12—20 de milioane de particole cosmice. Pe baza acestora s-a stabilit că Pământului i-au trebuit cam 5—7 miliarde de ani să capteze asemenea particole ca să ajungă la dimensiunile la care este astăzi. Așadar Pământul nu a fost făcut de un creator acum 7 000—8 000 de ani, ci a luat naștere printr-un proces natural acum mai bine de 5 miliarde de ani. El nu este o planetă privilegiată, căreia așa-zisul creator i-ar fi acordat, chipurile, o atenție deosebită cum susține biblia, ci s-a format în același chip ca și planetele celelalte.

Forma și alcătuirea Pământului

Pământul are forma unei sfere turtite la cei doi poli, ca urmare a rotirii împrejurul axei sale, încît distanța pînă la centrul Pământului este mai mică la poli (6 356 km) decît la ecuator (6 378 km). În comparație cu Soarele, Pământul este de 109 ori mai mic. El se rotește împrejurul axei sale o dată în 24 ore 56' și 4", adică la ecuator are o viteză de 465 m pe secundă. De pe urma acestei mișcări, în care Pământul își expune alternativ Soarelui numai jumătate din suprafața sa, rezultă ziua și noaptea.

Dar oare cum ar apărea format Pământul dacă l-am putea despica în două ca pe o caisă? În asemenea situație s-ar observa un simbur central, alcătuit dintr-o materie cu o temperatură foarte ridicată și o presiune enormă. Nucleul central este învelit de o mantie groasă alcătuită dintr-o materie în stare solidă, bogată în fier și alte metale, iar deasupra acesteia urmează scoarța solidă a Pământului, care vine direct sub observațiile noastre. Deși pînă acum forajele ce s-au făcut în scoarța terestră nu au atins nici adîncimea de 10 000 m, totuși știința, prin diferite metode, a putut să pună în evidență alcătuirea acestei zonare a globului pămîntesc. Acest lucru s-a putut realiza prin cercetarea undelor produse de cutremure (seismice), care după viteza lor de propagare dau indicații asupra materiei din care este alcătuit mediul respectiv. Cercetătorii științifici nu așteaptă pînă cînd se produce un cutremur, ci au găsit mijloace prin care să provoace cutremure artificiale prin explozii subterane și în felul acesta mintea iscoditoare a omului a pătruns pînă în cele mai tainice ascunzîșuri ale Pământului, a descoperit legile după care se desfășoară procesele în natură.

Știința a demonstrat că Pământul și tot ceea ce ne înconjoară nu este opera unei zeități, care n-a existat niciodată, așa cum nu există nici azi, ci este rezultatul unei îndelungate transformări. Chiar sub ochii noștri apar noi uscături și chiar munți. Aceasta se datorește materiei topite ce iese din interiorul Pământului sub formă de vulcani sau unor părți din uscat ce dispar sub apă. Așadar Pământul este într-o continuă transformare, iar ceea ce vedem astăzi nu este decît un moment, un stadiu, din această transformare neîncetată.

VASILE MUTIHAȘ
candidat în științe geologico-mineralogice, șef de secție la Institutul geologic-București

REALITĂȚI DIN ANGOLA

În timp ce Comitetul de Tutelă al Adunării Generale a O.N.U. debata situația din coloniile portugheze, din Angola parvin știri despre luptele crâncene purtate de detașamentele Frontului de Eliberare Națională împotriva celor 60 000 de soldați colonialiști care caută să treacă prin foc și sabie mișcarea patriotică.

Agentele de presă au transmis vești despre luptele dirze purtate timp de câteva zile de către detașamentele militare angoleze alcătuite din țărani provinciei Teixeira, de la granița cu Republica Congo. La 27 octombrie, în zona satelor Abusa, Galam, Cito, Vitao și Reida, în care trăiesc peste 20 000 de angolezi, s-au năpustit 2 000 de soldați colonialiști înarmați pînă-n dinți și ambarcați în blindate. Pentru a intimidă de la început populația pașnică, colonialiștii au înconjurat de cu noapte satele, iar în zori de zi au chemat pe frunțașii așezărilor „la sfat”. Militarii portughezi au impus ca circa 2 000 de bărbați să plece sub escortă în alte regiuni ale țării, la muncă pe plantații „pentru a-și plăti impozitele și a demonstra că nu au legături cu partizanii”.

...200 de frunțași ai populației băștinașe stăteau în tăcere în fața invadatorilor care-și zăngăneau armele a amenințare. Mai erau două ore pînă la expirarea termenului în care frunțașii satelor trebuiau să numească pe cei care urmau să plece la muncă forțată, departe de vetele lor. Deodată, căpeteniile soldaților portughezi au declarat că primii „voluntari” vor fi cei 200 și au prins să-i mîne cu paturile armelor spre șosea, de unde urmau să fie porniți sub escortă pe drumurile muncii forțate. În același timp, grupe de șoc s-au răspîndit prin sate, vinînd populația bărbătească. Au urmat incendierea a citorva zeci de colibe, maltratarea femeilor și împușcarea „recalcitranților” — toate urmărind să înăbușe voința de rezistență a localnicilor.

...Ziarul nigerian „West African Pilot”, care relatează întâmplările din regiunea Teixeira, scrie că populația de acolo a fost deposedată încă din anii trecuți de pămînturile cele mai fertile, iar 3 000 de bărbați mai fuseseră trimiși la muncă forțată în minele din Transvaal (Afri-

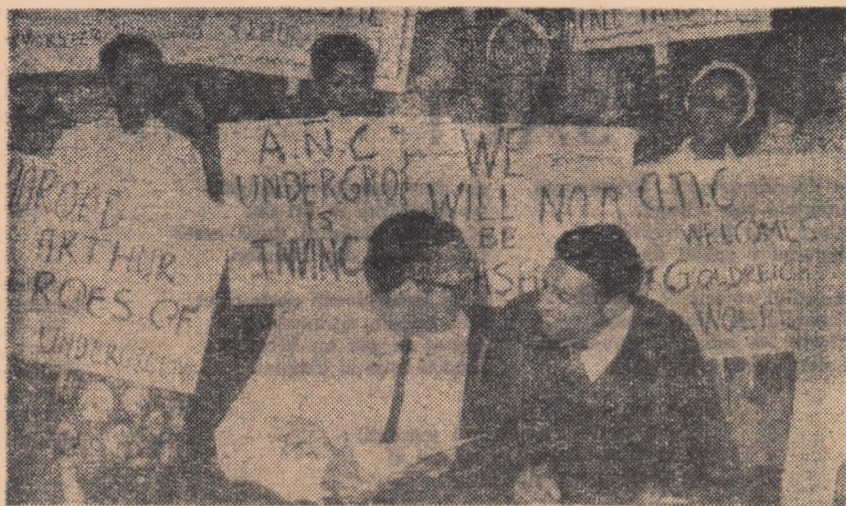
ca de sud). Numai 100 de angolezi din cei 3 000 s-au mai întors acasă, ruinați fiziceste de munca silnică în minele de aur și diamante. Ceilalți și-au găsit moartea departe de casele lor. Actualmente, în zona Teixeira activează puternice detașamente țărănești încadrate în armata de eliberare națională, prin lupte grele reușindu-se ca 9 plantații portugheze (în total 2 140 ha) să fie retrocedate țăranilor. Timp de peste un an colonialiștii n-au îndrăznit să intervină prin forța armelor în această regiune. Acum, cînd au aflat că grupurile militare ale patrioților își schimbă bazele, colonialiștii au socotit că este momentul să „pacifice” populația nesupusă.

...Dar, după incidentele singeroase de la 27 octombrie, tocmai în momentul cînd colonialiștii se credeau stăpîni pe situație, grupurile militare țărănești care se concentrează în pădurile din jur au intrat în acțiune.

...La primul atac al partizanilor cei 200 de negri prinși de portughezi au fost eliberați, iar păzitorii lor (150 de soldați) au fost uciși sau făcuți prizonieri. Încercînd să reia inițiativa, trupele colonialiste s-au repliat în satul Reida, pe care l-au ras din temelii, masacrînd cîteva zeci de bătrîni și copii rămași în case. Au urmat trei zile de lupte crâncene în timpul cărora, cu toate că soldații colonialiști au primit ajutoare prin elicoptere, situația militară a rămas complet în defavoarea năvălitorilor. În urma unor mari eforturi, la 1 noiembrie, circa 200 de soldați colonialiști portughezi au reușit să iasă din încercuire și să răzbată la calea ferată spre orașul Silva Porto. Din cei 2 000 de invadatori insolenți nu mai scăpaseră decît un pumn de „cuceritori” zdrobiți... Iar ziarele din Luanda și Lisabona scriau la 5 noiembrie că „în urma unor puternice acțiuni ale răsculaților din Angola, trupele portugheze au trebuit să cedeze din nou pentru mai multă vreme, un important teritoriu la granița cu Congo”.

Este o nouă recunoaștere a realității din Angola, unde forțele patriotice dezvoltă continuu lupta anticolonialistă pentru libertate și independență națională!

P. TĂTARU

Dol patrioți sud-africani care au reușit să evadeze dintr-o închisoare din Johannesburg (Republica Sud-Africană), au sosit în Tanganica unde populația l-a primit cu entuziasm.

Drama țăranilor din REPUBLICA SUD AFRICANĂ

Adeseori, stările de lucruri din Republica Sud-Africană sînt asemuite cu rînduielele care au existat în Germania hitleristă. Unsprezece milioane de africani, alcătuiind 2/3 din populația țării, (și care în marea majoritate este ocupată în agricultură) suferă din cauza cruntelor legi ale apartheidului.

„Apartheidul înseamnă „dezvoltare separată” — negrii în lagărele de concentrare și albi în orașe, negrii cu spinările încovoiate și rasiștii cu biciul”. Aceste cuvinte le-a spus Oliver Tambo, vicepreședinte al Partidului Congresul Național African din R.S.A., trimisului Agerpres la cea de a XVIII-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U.

Intr-adevăr, apartheidul așa zisa „dezvoltare separată” înseamnă pentru milioane de băștinași lipsa oricărei posibilități de dezvoltare. Negrii au fost alungați de pe pămîntul strămoșilor lor. Cele mai bune pămînturi, vaste teritorii pe care se află toate bogățiile și centrele vitale au fost declarate regiuni

„albe”. Aici africanii n-au voie să pătrundă decît cu permise speciale, aici și-au întemeiat fermele stăpînii albi. Numai 13 la sută din suprafața țării a fost lăsată africanilor. Sînt pămînturile cele mai puțin fertile, cu solul în cea mai mare parte secătuit. Pe aceste pămînturi au fost înființate așa-zisele „rezervații”. Cu o brutalitate care întrece orice închipuire, populația este strămutată în masă în aceste sate ale mizeriei. În timpul strămutării oamenii sînt lipsiți de mijloace de existență, suferă de foamă și descori mor. Cei care ajung în rezervații duc o viață chinuită. Ei își încropesc aici colibe mizere de lut și încearcă să lucreze pămîntul. Dar pămîntul este prea puțin fertil, uneltele sînt rudimentare, animalele de muncă lipsesc. Adeseori țăranii africani din rezervații sînt nevoiți să se mulțumească cu o jalnică recoltă de mei ori fasole. Ei n-au nici o posibilitate să mărească fertilitatea pămîntului, nu dispun de nici un mijloc de a introduce sisteme de irigație, (iar seceta este o calamitate permanentă) de a-și îmbunătăți traiul.

Mizeria materială se asociază în rezervațiile sud-africane cu inapoierea culturală. Intr-un rînd primul ministru Verwoerd a declarat că africanul nu trebuie lăsat să cunoască tezaurul civilizației, de care n-are dreptul să beneficieze, că este suficient ca el să fie capabil să înțeleagă ordinea stăpînului său...

Discriminarea rasială este menținută cu ajutorul a zeci de legi samavolnice. Pe baza lor sînt arestați 500.000 de oameni anual.

Față de intensificarea actelor de teroare întreprinse de către autoritățile guvernului rasist, populația africană intensifică mișcarea de rezistență.

Această luptă se bucură de simpatia și sprijinul tuturor popoarelor. Discutînd recent, în cadrul Comitetului nr. 3 al Adunării Generale O. N. U., proiectul de declarație asupra eliminării tuturor formelor de discriminare rasială, reprezentanta R. P. Romine, tovarășa Maria Groza a vorbit de experiența țării noastre, unde toate formele de discriminare au fost lichidate. Delegata țării noastre și-a exprimat speranța că se va putea ajunge la încheierea unor convenții internaționale care să permită luarea unor acțiuni coordonate de către toate statele împotriva discriminării rasiale.

Fiindcă nu este pentru prima oară că guvernul rasist din R.S.A. încalcă rezoluțiile O.N.U. este nevoie de adoptarea unor măsuri eficiente, care să ducă la încetarea politicii odioase de discriminare rasială. Acest lucru l-au avut în vedere și reprezentanții a 32 de țări africane care au cerut, la 19 noiembrie, convocarea Consiliului de Securitate pentru discutarea politicii de apartheid a guvernului Republicii Sud-Africane.

E. MARTON

AGENDA INTERNAȚIONALĂ

● Frontul național de eliberare din Vietnamul de sud a dat publicității o declarație cu privire la situația din Vietnamul de sud în urma loviturii de stat de la Saigon. În declarație se cere lichidarea regimului dictatorial din țară, eliberarea tuturor deținuților politici, restabilirea libertăților democratice. Propunînd organizarea unor tratative între părțile interesate, la care să fie rezolvate principalele probleme care frămîntă țara, Frontul național de eliberare subliniază, în încheierea declarației, că populația sud-vietnameză va continua să lupte pentru eliberarea Vietnamului de sud, obținerea independenței naționale, a libertății, democrației, păcii, neutralității și a îmbunătățirii condițiilor de trai ale poporului.

● În dimineața zilei de 18 noiembrie postul de radio Bagdad a transmis o proclamație prin care anunță că armata a preluat puterea în Irak. A fost constituit „Consiliul național al comandamentului revoluției” condus de mareșalul Abdel Salam Aref, președintele republicii și comandant suprem al forțelor armate irakiene, care a fost investit cu puteri extraordinare. Reprezentantul la Cairo al partizanilor kurzi a arătat într-o declarație că salută prăbușirea regimului baasist în Irak, exprimîndu-și totodată speranța că noul regim va avea mai multă înțelegere față de revendicările juste ale poporului kurd. O altă declarație, al cărei autor este reprezentanța din Elveția a Comitetului pentru apărarea poporului kurd, consideră că preluarea puterii de către armată a fost precedată de înfrîngerii importante ale forțelor armate irakiene.

● La Sao-Paulo (Brazilia) și-a încheiat lucrările Comisia generală a Conferinței Consiliului interamerican, economic și social. Aici au fost luate în discuție probleme legate de aplicarea „Alianței pentru progres”. Astfel este denumit un program de colaborare economică a S.U.A. cu țările din America Latină, pe o perioadă de 10 ani și care prevede ca în urma unor investiții de două miliarde dolari anual, țările respective să-și sporească venitul național cu 2,5 la sută pe an.

Participantii la conferință au constatat însă că nici măcar aceste prevederi foarte mici față de nevoile țărilor Americii Latine nu s-au realizat, că avantajele „Alianței pentru progres” sînt de partea S.U.A., inițiatorul și bancherul alianței.

În timp ce monopolistii nord-americani au realizat profituri fabuloase, venitul național al țărilor latino-americane a crescut anual doar cu 0,5 pînă la 1 la sută.

Țările latino-americane pierd anual sume uriașe datorită și faptului că prețurile produselor pe care le exportă sînt în continuă scădere. „Alianța pentru progres” n-a adus nici un „progres” nici în domeniul agriculturii. Așa cum a arătat la conferință președintele Braziliei, Goulart, toate țările din America Latină se află în fața necesității de a schimba situația din agricultură, caracterizată în momentul de față prin rămășițe feudale și privilegii acordate monopolurilor străine care exploatează uriașe suprafețe de pămînt. După cum a arătat ziarul nord-american „New-York Times”, economia Americii Latine a suferit un considerabil regres în anul trecut, față de 1961.

● La Addis Abeba s-a încheiat conferința miniștrilor de externe ai țărilor africane. A fost adoptată o rezoluție privitoare la conflictul algero-marocan, precum și la problemele apărării păcii pe continentul african. Rezoluția subliniază că statele africane sînt hotărîte să caute în permanență soluții pașnice și frățești pentru toate diferențele care ar putea surveni între ele și pe care să le rezolve prin intermediul instituțiilor prevăzute de Carta Organizației Unității Africane.

● Zilele premergătoare alegerilor în Venezuela sînt caracterizate prin intensificarea terorii. Ministrul de Interne al Venezuelei a anunțat că peste 150 de persoane au fost arestate. Zilnic au loc ciocniri între manifestanți și poliție. Răspunzînd chemării Frontului de eliberare națională din Venezuela, la 19 noiembrie muncitorii, funcționarii și comercianții din această țară au participat la greva de protest împotriva alegerilor antidemocratice care urmează să aibă loc la 1 decembrie.

SATIRĂ ȘI UMOR

SALT

Nu doarme cimpul. Germinează
Semințele sub arătură.
Natura este încă trează,
Văzduhul e spălat de bură.

La sediul colectivei, zvonul
Răzbate-afară dintr-o sală.
„Elevii” — așteaptă agronomul.
Și nerăbdarea-i generală.

Da-s tineri ca învățăcei
(Și-am să vă spun care-i secretul):
În vremea noastră mulți din ei
Au început cu alfabetul.

FLORIAN SAIOC

Au scos recolte-mbeșugate
Cu-nvățătura în ăst an,
Muncesc pământul după carte
Colectivității din Hărman.

Cum scriu plecați peste caiet
Din tainele agronomiei,
Argint în păr au berechet
Ortacii ăștia ai cimpiei.

CA LA CARTE

Prezentatorul :

Mai ții și-acuma bine minte,
Deși-a trecut de-atunci un an:
La o răscruce, Noaghiu Gheorghe
S-a întâlnit cu Victor Stan...

(Dintr-o parte și alta a scenei, apar doi co-
lectiviști).

— Încotro, Victore?
— La culesul porumbului, unde lucrează
echipa mea. (arătă spre dreapta).
Nu vii și tu cu mine?
— Nu pot : echipa mea lucrează la strinsul
bostanilor, așa că... (Iese prin partea opusă).

Prezentatorul :

Și-așa cum vă spuneam, tovarăș,
Un an de-atunci s-a împlinit
Și la răscruce, vezi că iarăși
Cei doi ortaci s-au întâlnit.

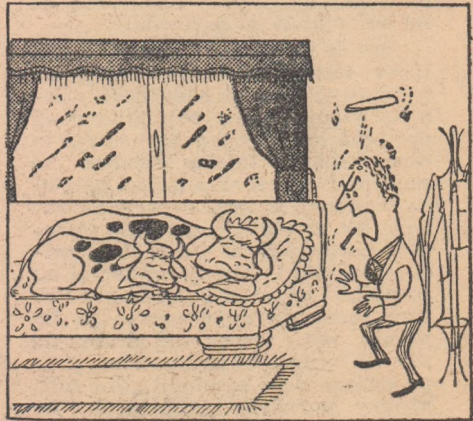
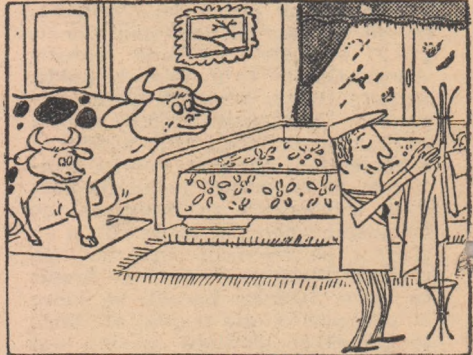
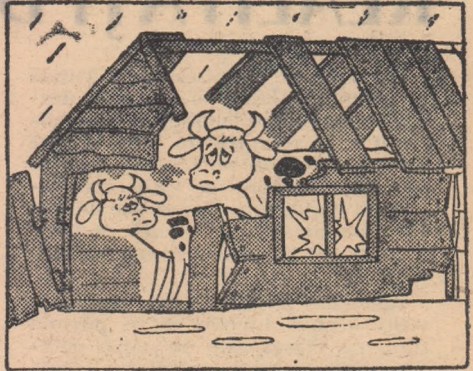
(Gheorghe și Victor reapar din direcții
opuse).

— Încotro ?
— La culesul porumbului. Dar tu?
— La strinsul bostanilor.
— Atunci, hai să mergem împreună ! (Ies
amândoi prin aceeași parte a scenei).

Brigada :

Să nu vă fie de mirare
Că împreună au plecat:
Porumbu-acuma cu bostanii
Îl cultivăm... intercalat !

(Din programul brigăzii artistico
de agitație a căminului cultural din
Homorod, regiunea Brașov)

Fără cuvinte...

Desen de S. ALEXANDRESCU

Un caz aparte

Tocmai mă pregăteam să trec pe la ferma avicolă pen-
tru un nou transport de păsări, când tovarășul președinte
al colectivei mă strigă și-mi spune :

— Tilică, în drum spre fermă, dă și pe la Grilă, la mo-
tor, și anunță-l că astă seară să vină neapărat și el la
ședința cu brigadierii și cu șefii de echipă. Avem o răfu-
ială cu dumnealui...

Zis și făcut. Plecai într-acolo. Dar mai întâi să aflați
cine-i Grilă. Gospodăria are motor care furnizează cu-
rent electric pentru sectorul zootehnic. Și „șeful” acestui
motor este chiar Grilă.

Când am ajuns acolo, numai ce citesc în fața unei porți,
pe o tăblie : „Pericol de moarte”. „A naibii afacere !”
mi-am zis.

Mi-am luat inima în dinți (și tremura inima după dinți
de parcă era cutremur de gradul 5) și am trecut mai
departe. De cum am pătruns dincolo de împrejmuire,
mersei cu grijă că cine știe ce curent avea Grilă pe acolo
și ce socoteli avea cu el. Mi se făcu părul măciucă, fiindcă
lingă un șopron citii iar : „Pericol de moarte”. „Până aici
ți-a fost, Tilică ! Dar hai înainte, că înapoi poate fi și
mai greu !”

Pe un stîlp, alt afiș : „Pericol de moarte” (și taman când
a doua zi aveam nunta lui vărui-meu din Slobozia !...)
Mersei și mai încet, ca să nu dau peste vreo mină sau peste
cine mai știe ce trzănale ! Ce, te pui cu Grilă ?

Iar un anunț : „Pericol de moarte !”, iar pe ușa de la
întrare, un cap de mort fioros, desenat cu negru, de sim-
țeam cum mă încearcă un rîu de sudori pe șira spinării.
Atinsei clanța cu băgare de seamă. Ascultai să văd dacă
mai răsufli și apoi, începui să mă pipăi ca să constat dacă
mai sint întreg ori am căzut în vreo capcană.

Când deschisei ușa barăcii, mă prinse durerea de foale,
că nici nu mai puteam vorbi. Dar iată că apărui un băietan
și mă întrebă :

— Il căutați pe nenea Grilă ?

Abia murmurai :

— Pe el... da... dar de ce a lipit peste tot „Pericol de
moarte” ?

Băietanul, fără să-mi răspundă, se grăbi să o ia înainte,
dar îl oprii, și intrai eu primul. Motorul stătea liniștit,
numai nea Grilă sforăia de-ți lua auzul cât o sută de dina-
muri la un loc. Abia acum mă dumirii eu ce rost aveau
afișele înspăimîntătoare, de nu le vezi nici unde se lucrea-
ză cu cea mai înaltă tensiune ! Îi păzeau somnul lui nea
Grilă, de aceea pericolul adevărat l-a încercat pe leneș
abia către seară, la ședință !

TILICĂ

pt. conf. NICOLAE TAUTU

Poveste cu... TREI IEZI

Povestea asta zău n-o știți !
Au fost odată într-o carte
(De badea Creangă meșteriți !)
Trei iezi care-au plecat departe ;
Prin nu știu bine care sat
Ieduții au bătut potecă
Și țopăind, s-au așezat
În rafturi la bibliotecă.

Un om i-a fost luat acasă
Dar cînd i-aduse înapoi,
În cartea ceea mult frumoasă
Nu mai erau trei iezi, ci doi:
Cel dispărut de-o săptămînă,
Ajuns scheletic și posac,
Zăcea pe-o oală de smîntînă
Lipit acolo drept... capac !

Alt om veni și el să ceară
Vestita carte cu... doi iezi
Dar cînd o-aduse, într-o seară,
Un singur ied puteai să vezi —
Căci celălalt, mai zvăpăiat,
Aterizase pe șopron
Unde-l mînase un băiat
Care-l făcuse... avion !

Pe-al treilea, care-n poveste
Precum se știe, a scăpat,
Aflai că zilele aceste
Un oarecare... l-a fumat !
Și astfel, pe bieții iezișori
Nu lupul lacom i-a mincat
Ci unii dintre cititori
Din nu știu bine care sat !

STELIAN FILIP

Epigrame

Unele cooperative au vitri-
nele neîngrijite.

Ades vitrina se-nnoiește
(Și ăsta-i lucru evident)
Dar prafu-l vezi că mal
domnește,
Fiind articol... permanent

A. BĂGHINA

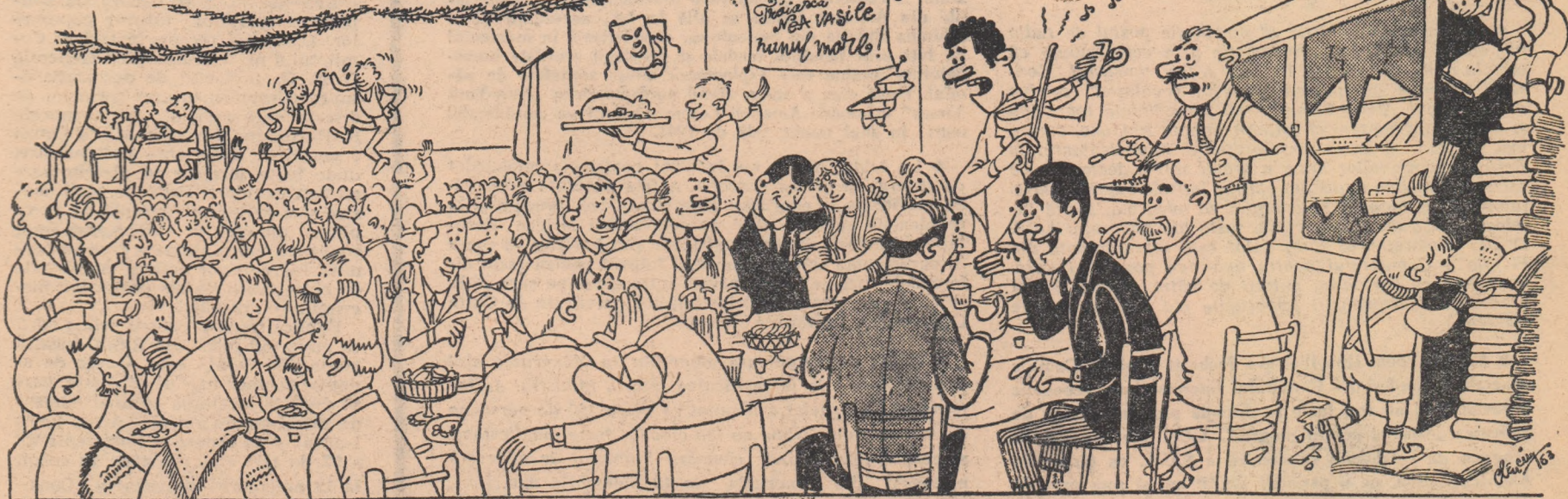
Unei învățătoare care nu face
nici un fel de muncă la căminul
cultural.

Ne-am gîndit că se cuvino
Orișicum, o precizare :
La cămin, ea zilnic vine
Însă doar ca... spectatoare !

M. ECOVOIU

Din carnetul șoferului Tilică

La căminul cultural din satul Cătrunești, comuna Creța-Leși, raionul Urziceni, se fac nunți aproape în fiecare duminică, în detrimentul muncii culturale.

Directorul căminului : — Și să mai spună cineva că nu facem săli pline !...

Desen de AL. CLENCIU